

Kristina Kallas
Haridus- ja Teadusministeerium
hm@hm.ee

Teie 03.07.2025 nr 8-1/25/2959,
HTM/25-0746/-1K/
Meie 29.07.2025 nr 1.2-3/1785-2

**Asutuse teadus- ja arendustegevuse
toetuse eraldamise ning toetuse
tagasinõudmise tingimused ja kord**

Lugupeetud haridus- ja teadusminister

Täname eelnõu esitamise eest. Kooskõlastame eelnõu järgmiste märkustega:

§ 3 ja § 7 Teadus- ja arendustegevuse (TA) kvaliteedi ning tulemuslikkuse näitajad

1. § 3 on kehtestatud erinevad koefitsiendid teadustöö tulemuslikkuse arvestamisel avaliku sektori teadus- ja arendusasutustele ning äriühinguna tegutsevatele asutustele on koefitsiendid §-is 7. Antud paragrahvide võrdlemisel ilmneb, et teadusartiklite koefitsient on avaliku sektori puhul 1 (või vähem autorite rohkuse korral), kuid äriühingute puhul on teadusartiklite puhul koefitsiendiks 2. Praegune seletuskirja tekst ei põhjenda meie hinnangul piisavalt sektorite erinevat kohtlemist. Mõistame, et mingil arenguetapil või mõnest pikaajalisest eesmärgist lähtuvalt on nõ positiive diskrimineerimine või kvootide kehtestamine ajutiselt vajalik. Kuid sel juhul peaks vajadus olema hästi argumenteeritud ja loodetav tulem ka kirjeldatud, et osapooltele oleks mingil perioodil kasutatav erinev kohtlemine mõistetav. Palume põhjendada kirjeldatud erinevat kohtlemist, s.h selgitada, milliste tingimuste täitudes selline äriühingute positiivne diskrimineerimine lõpetatakse.

§ 4 ja § 8 Teadlaste järelkasvu näitajad

2. Nimetatud paragrahvid käsitlevad HTMi eelarvest eraldatava tegevustoetuse tulemusosa protsenti, kuid need on sätestatud avaliku sektori asutustele ja äriühingutele erineva osakaaluga. § 4 lg 1 kohaselt moodustavad teadlaste järelkasvu näitajad tulemusrahastusest avaliku sektori asutustele 20%, kuid § 8 lg 1 kohaselt on teadlaste järelkasvu näitajate tulemusrahastus äriühinguna tegutsevate eraõiguslike teadus- ja arendusasutustele 35%. Eelnõus ja seletuskirjas puudub selgitus erisuste kehtestamiseks, mistõttu palume selgitada, miks soovitakse kehtestada erinev tulemuskomponendi osakaal (20% ja 35%) ning milline on hinnanguliselt selle mõju. § 8 p 1 ja p 2 võimaldab äriühingust asutuste puhul arvestada magistritööde juhendamist, kuid § 4 sõnastus avaliku sektori puhul magistritööde juhendamist ei arvestata ning on arusaamatu, mille alusel ja miks loetakse magistritööde juhendamist oluliseks vaid äriühingust asutuste puhul. Nagu eelmises punktis selgitasime, võib mingil arenguetapil nõ positiive diskrimineerimine või kvootide kehtestamine vajalik olla, kuid see peab olema selgelt

argumenteeritud. Palume põhjendada kirjeldatud erinevat kohtlemist, s.h selgitada, milliste tingimuste täitudes selline äriühingute positiivne diskrimineerimine lõpetatakse.

3. § 4 lg 2 sõnastuse kohaselt tuleb doktorandil töötada vähemalt poole koormusega teadus- ja arendusasutuses, et tema juhendamine läheks tulemusnäitajana arvesse. Palume muuta § 4 lg 2 sõnastust nii, et tulemusnäitajana arvestatakse ka neid juhendajasi, kus doktorant ei tööta asutuses 0,5 koormusega, kuid tema doktoritöö teema on seotud asutuse teadus- ja arendustegevusega läbi juhendaja või kaasjuhendaja granditeema.

Palume eemaldada eelnõust ebaõiglane kohtlemine ülikooliväliste teadusasutuste juhendajate suhtes. Tulemuspõhine hindamine peaks arvestama sisulist panust teadustöösse, mitte ainult halduslikke või formaalseid töösuhteid.

§ 5 ja § 9 Ühiskonna arengu toetamise ja teadmussiirdega seotud näitajad

4. Paragrahvide võrdlemisel nähtub, et teadmussiirde ja ühiskondliku mõjuga seotud tulemusnäitajate vahele on loodud struktuurne erinevus. Palume seletuskirjas paremini selgitada ja põhjendada sedalaadi erisuse vajadust. Praegusel juhul jääb arusaamatuks, miks soovite luua olukorra, kus sarnase sisuga TA-projektide rahastamise alused on ebavõrdsed, sõltuvalt sellest, kas projekti viib läbi riiklik või eraõiguslik teadus- ja arendusasutus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

Marion Pajumets
Marion.Pajumets@sm.ee